Želovce: Od žetónov k elektronickej evidencii. Ako obec zmenila prístup k odpadu?

Datum	15.10.2026
Subjekt	JRK Slovensko s.r.o.
Region	Slovensko
Kategorie	Mestá a obce, Ekológia, Odpadové hospodárstvo

Želovce prešli od paušálneho poplatku a ručného sledovania vývozov k množstvovému zberu a elektronickej evidencii odpadu. Samospráva dnes pracuje s presnejšími údajmi a domácnosti môžu svojím prístupom ovplyvniť, koľko za odpad zaplatia.

Tento posun sa postupne premietol aj do množstva zmesového komunálneho odpadu. Kým v roku 2023 vzniklo v obci 190,91 tony ZKO, v roku 2025 to bolo 109 ton. Za dva roky tak jeho množstvo kleslo o takmer 82 ton, teda približne o 43 %.

Ešte výraznejšie pôsobí pohľad na jedného obyvateľa. Produkcia ZKO klesla približne zo 162 kg na osobu v roku 2023 na 95 kg v roku 2025. Za dva roky tak jeden obyvateľ v priemere vyprodukoval o 67 kg ZKO menej, čo predstavuje pokles približne o 41 %.

Takýto posun však nevznikol zo dňa na deň. Predchádzalo mu niekoľko rozhodnutí, ktorými obec postupne menila fungovanie svojho odpadového hospodárstva.

K zmene viedli čísla

Keď sa starostka Mária Rechová začala odpadovému hospodárstvu venovať podrobnejšie, chcela mať jasnejší prehľad o tom, koľko obec stojí dovtedajší systém zvozu a čo jeho cenu ovplyvňuje.

„Potrebovala som vedieť, koľko za odpad skutočne platíme a z čoho sa táto suma skladá," opisuje starostka.

Postupne bolo čoraz zreteľnejšie, že paušálny systém domácnosti príliš nemotivuje znižovať množstvo ZKO. Bez ohľadu na to, koľko odpadu vyprodukovali, platili najmä podľa počtu členov domácnosti.

Aj preto obec od roku 2024 prešla na množstvový zber, pri ktorom výška nákladov domácnosti viac súvisí s veľkosťou nádoby a počtom vývozov.

Množstvový zber zmenil vzťah medzi odpadom a poplatkom

Už v prvom roku množstvového zberu kleslo množstvo zmesového komunálneho odpadu na 137,80 tony, teda približne o 28 % oproti roku 2023.

Dôležitá však nebola len zmena v číslach. Nový systém priniesol domácnostiam priamejšie prepojenie medzi tým, koľko zmesového komunálneho odpadu vytvoria a koľko za jeho vývoz zaplatia. Ak triedia dôslednejšie a potrebujú menej vývozov, môžu tak ovplyvniť svoje náklady v porovnaní s domácnosťami, ktoré triedia menej.

„Najväčšou motiváciou je podľa nás výška nákladov, ktoré domácnosti za odpad platia. Keď vidia, že ich môžu svojím prístupom reálne ovplyvniť, dostáva dôsledné triedenie konkrétny význam. Aj vďaka

spoločnému úsiliu samosprávy a obyvateľov sa podarilo už v prvom roku zvýšiť mieru triedenia zo 46,44 % na 50,34 %,“ vysvetľuje Mária Rechová.

Množstvový zber však priniesol aj potrebu presne sledovať každý vývoz. Želovce si preto spočiatku pomáhali vlastnými žetónmi, ktoré sa pri zvoze zbierali a následne ručne zapisovali do excelovských tabuliek.

Systém fungoval, no s každým ďalším vývozom pribúdala administratíva. Práve tu vznikol priestor na ďalší krok – elektronickú evidenciu **JRK DIGITAL**.

Elektronická evidencia nahradila ručné spracovanie

Po zavedení **elektronickej evidencie** sa princíp množstvového zberu nezmenil. Domácnosti naďalej platia podľa veľkosti nádoby a počtu vývozov. Zmenil sa však spôsob, akým obec údaje získava a spracúva.

„Od elektronickej evidencie sme očakávali najmä zjednodušenie celej agendy. Nemusíme vyrábať žetóny na kolene a údaje sa nám oveľa jednoduchšie kontrolujú aj vyhodnocujú,“ vysvetľuje starostka.

Samospráva dnes využíva najmä prehľady o uskutočnených vývozoch, veľkostiach zberných nádob a štatistické zostavy. Výhodu vidí aj pri komunikácii s obyvateľmi – konkrétny vývoz si vie v systéme overiť aj s presným časom.

V prvom celom roku fungovania **elektronickej evidencie** pokles zmesového komunálneho odpadu pokračoval. Zo 137,80 tony v roku 2024 sa jeho množstvo znížilo na 109 ton v roku 2025, teda približne o ďalších 21 %. Miera triedenia zároveň vzrástla z 50,34 % na 59,94 %.

Kam sa Želovce posunuli a čo plánujú ďalej?

Príklad Želoviec ukazuje, že výsledok nevytvorilo jedno opatrenie. Množstvový zber dal domácnostiam možnosť ovplyvniť počet vývozov aj svoje náklady, elektronická evidencia zase samospráve uľahčila kontrolu systému a prácu s údajmi, ktoré pri zvoze vznikajú.

Pozornosť sa teraz presúva aj k zelenému biologicky rozložiteľnému odpadu. V roku 2025 ho v Želovciach vzniklo 70,23 tony, teda takmer štvrtina všetkého komunálneho odpadu v obci.

Želovce preto uvažujú o malej kompostárni, ktorá by umožnila tento odpad spracovať priamo v obci. Kompost by následne mohli využívať pri údržbe verejnej zelene a zároveň ho bezplatne ponúknuť obyvateľom.

https://www.menejodpadu.sk/zelovce-od-zetonov-k-elektronickej-evidencii-ako-obec-zmenila-pristup-k-odpadu